

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történelmi Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Régészet

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Módszertani útmutató szeminárium a szakdolgozat előkészítéséhez (HLM 1608)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Csók Zsolt régész						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve							
2.4 Tanulmányi év	III.	2.5 Félév	6	2.6. Értékelés módja	Kollokvium (C)	2.7 Tantárgy típusa	Szaktantárgy (DS)

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	0	3.3 szeminárium/labor	4
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	0	3.6 szeminárium/labor	42
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					30
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					15
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					88
3.8 A félév össz-óraszama					130
3.9 Kreditszám					2

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • Számítógépkezelési alapismeretek • Egy idegen nyelv ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • Vetítési lehetőség, internet kapcsolat • Hozzáférés leletanyaghoz (ENTM raktárából)
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • A szemináriumokon való min. 50% jelenlét • Szemináriumi dolgozatok elkészítése

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • Írott vagy képi források elemzése • Középkori anyagi kultúra elemek azonosítása és tipologizálása • Leletanyagok időrendi, tipológiai, használati kontextusainak besorolása • Leletanyagok kivitelezési módszereinek megismerése, műhelyek azonosítása • Digitalizálási technikák: leletanyag és ásatási adatok digitalizálása (Corel DRAW, AutoCAD, DraftSight, Google Sketchup) • Geo-adatbázis kezelés: QGis kezelés • Kartográfia és térképgenerálás • Topográfiai felszerelések kezelése <p>Az elsajátított információk írásban és szóban, anyanyelven és egy választott idegen nyelven továbbadásának képessége</p>
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A magyar nyelvű terminológia elsajátítása • Az elsajátított alapismeretek felhasználása más rokon szakterületek helyzeteinek, eseményeinek leírásában • Továbbképzési indíttatás • Esettanulmányok feldolgozása és értékelése • Kutatási projektekből való részvétel

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A tantárgy egy olyan átfogó képet alakít ki a régészeti leletanyag és ásatási dokumentáció feldolgozásáról, amely elősegíti a kutatás fázisainak megértését, értékelését. Továbbá, olyan technikai adottságokat segít fejleszteni, amelyekkel a hallgató bizonyos kutatási fázisokhoz kapcsolódhat, előidézve ezáltal szakosodási irányait.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A tantárgy bevezeti a hallgatókat a kutatás modern technikáiba, ahhoz, hogy felhasználva a pluridiszciplinaritás módszereit képesek legyenek gyakorlati tudásukat elmélet megfogalmazásban és kommunikálásban kifejteni. Elsajátított tudásukat szemináriumi vitákban és félévi dolgozatokban fogják megismertetni.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	
Középkori anyagi kultúra - Bevezető, források	Multimédiás vetítés, előadás	
Nyersanyag feldolgozási technikák a középkorban (kerámia, fémek, csont, textil, bőr)	Multimédiás vetítés, előadás	
Leletanyag tipologizálás	Multimédiás vetítés,	

	előadás	
Várák, falvak, temetők, csataterék leletanyaga	Multimédiás vetítés, előadás	
A bronz, arany és ezüst feldolgozása és használata a középkorban	Multimédiás vetítés, előadás	
Kerámia. Edények, kályhacsempék	Gyakorlat, vita	
Fémek. Leletanyagok várakból, telepekről, temetőkből	Gyakorlat, vita	
Leletanyag és ásatási dokumentáció rajz – CorelDraw, Autocad, DraftSight	Multimédiás vetítés, gyakorlat	
Bevezetés az általános topográfiába. Koordináták, vektorok és raszterek.	Multimédiás vetítés, gyakorlat	
Régészeti topográfia és GIS alapú adatbázisok	Multimédiás vetítés, gyakorlat	
QGis kezelés, adatbázis építés	Gyakorlat	
QGis kezelés, adatbázis kezelés	Gyakorlat	
Bevezetés a kartográfiába, térképgenerálás	Gyakorlat	
A GPS és a topográfiai stáció használata, kódrendszerek.	Gyakorlat	

Könyvészet

1. Aldenderfer, M., Maschner, H.D.G., (ed). 1996. Anthropology, space and Geographical Information Systems. New York: OUP.
2. Allen, K.M.S., Green, S.W., Zubrow, E.B.W., (ed). 1990. Interpreting space: GIS and archaeology. New York: Taylor and Francis.
3. Bálint Alajos: A középkori Nyársapát lakóházai. (Előzetes beszámoló.) Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 9 (1960-1962), 39-115.
4. Bedford, J., Pearson, T., Thomason, B., 2011. Traversing the Past: the total station theodolite in archaeological landscape survey. Swindon: English Heritage Press.
5. Benda Judit – Éder Katalin: Budapest, II. Kacska utca 15-23.; Ganz utca 16. Régészeti Kutatások Magyarországon 2007, 173.
6. Benkő Elek: A középkori Nyársapát. Bálint Alajos ásatásai a nyársapáti Templomparton. Studia Comitatusia 9 (1980) 315-424.
7. Benkő Elek: Erdély középkori harangjai és bronz keresztelőmedencéi. Budapest – Kolozsvár, 2002.
8. Boldizsár Péter: Egy 14. századi desztilláló készülék a királyi palota északi előudvarában folyó ásatások anyagából. Budapest Régiségei 26 (1984) 217-226.
9. Buzás Gergely – Laszlovszky József – Mészáros Orsolya (red.): The Medieval Royal Town at Visegrád Royal Centre, Urban Settlement, Churches. Budapest, 2014.
10. Comte, Suzanne: La vie en France au Moyen Âge. Paris, 1981.
11. Csilléry Klára: A magyar lakáskultúra kialakulásának kezdetei. Budapest, 1982.
12. Dinnyés István: 13. századi ház a tápiógyörgyei Ilke parton. Studia Comitatusia 23 (1994), 101–118.
13. Egan, Geoff: Lead Cloth Seals and Related Items in the British Museum: Department of Medieval and Later Antiquities. London, 1994.
14. Endrei Walter – Zolnay László: Társasjáték és szórakozás a régi Európában. Budapest, 1986.
15. Endrődi Anna – Feld István: Régészeti kutatás a solymári Mátyás-dombon 1929-1934. Studia Comitatusia 9 (1980), 267-313.
16. Endlicherová, Michaela –Korbička, Miroslav: Visací svorníkový pružinový zámek z hradu Aueršperk (okr. Žďár nad Sázavou). Archeologia technica 21 (2010), 63-68.
17. Feld István – Jakus Lajos – László Csaba: Csóvár. Studia Comitatusia 1 (1979), 7–62.
18. Feld István – Balogh-László Emese – Tóth Balázs: Régészeti kutatások a Salgói várban. Archaeologiai Értesítő 138 (2013), 239-264.
19. Gádor Judit – Nováki Gyula: Ásatás az abaújházi földvárban. Herman Ottó Múzeum Évkönyve 15 (1978), 37-50.
20. Gere László: Késő középkori és kora újkori fémleletek az ozorai várkastélyból. Opuscula Hungarica 4. Budapest, 2003.

21. Gömöri János: Két késő középkori soproni tímárműhely régészeti maradványai. In: Gömöri János – Kőrösi Andrea (szerk.): Csont és bőr. Az állati eredetű nyersanyagok feldolgozásának története, régészete és néprajza. Budapest, 2010, 205–213.
22. Grew, Francis – de Neergaard, Margrethe: Shoes and pattens. (Medieval finds from excavations in London; No.2). London, 1988.
23. G. Sándor Mária : Középkori csontmegmunkáló műhely a budai Várpalotában. Budapest Régiségei 20 (1962), 107-124.
24. Gulyás Gyöngyi: Egy elpusztult tatárjárás kori ház Cegléd határában. In: „Carmen miserabile” A tatárjárás magyarországi emlékei. Szerk.: Rosta Szabolcs – V. Székely György. Kecskemét, 2014, 29-56.
25. Hittinger, Dieter: Tuchplomben. Warenzeichen des späten Mittelalters und der Neuzeit aus dem norddeutschen Küstengebiet. Aachen, 2008.
26. H. Gyürky Katalin: Üvegek a középkori Magyarországon. Budapest, 1991.
27. H. Gyürky Katalin – Miklós Zsuzsa: Középkori üveghuta feltárása a Nógrád megyei Diósjenő közelében. Archaeologiai Értesítő 119 (1992), 69-85.
28. Holl Imre: Kőszeg vára a középkorban. Az 1960-1962. évi ásátások eredménye. Budapest, 1992.
29. Holl Imre: Középkori városi élet - Hiteles borkimérő edények. Archaeologiai Értesítő 119 (1992), 43-55.
30. Holl Imre: A középkori késes mesterség. Archaeologiai Értesítő 121-122 (1994), 159-188.
31. Holl Imre – Parádi Nándor: Nagykeszi középkori falu kutatása. Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 16 (1982), 181-202.
32. Pascu, Ștefan – Rusu, Mircea – Iambor, Petru et al.: Cetatea Dăbâca. Acta Musei Napocensis 5 (1968), 153–202.
33. Ikvai Nándor: Debreceni későközépkori vaseszközlelet. A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1960-1961, 143—149.
34. Ikvai Nándor: A ceglédi vaseszközlelet. Studia Comitatus 1 (1972), 135-156.
35. Írásné Melis Katalin: A budavári Dísz tér 8. sz. telken feltárt kút leletei. Budapest Régiségei 23 (1973), 195-209.
36. Írásné Melis Katalin: Régészeti adatok a későközépkori lábbeliviselet kutatásához. Archaeologiai Értesítő 106 (1974), 275-289.
37. K. Németh András: Csontos övek a középkori Magyarországon. In: Ritoók Ágnes – Simonyi Erika (szerk.): „a halál árnyékának völgyében járok...” A középkori templom körüli temetők kutatása. Opuscula Hungarica VI. Budapest, 2005, 275-289.
38. Kovács Gyöngyi: A Törökszentmiklós-Rózsa téri késő középkori vaseszközlelet. Archaeologiai Értesítő 117 (1990), 241-251.
39. Kovalovszki Júlia: Ásátások Csepelyen. Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 8 (1969), 235-252.
40. Kovalovszki Julia: Gótikus és reneszánsz bútorok. Budapest, 1980.
41. Kvassay Judit: 16. századi vastárgyak a középkori Mihon faluból. Zalai Múzeum 10 (2001), 161-174.
42. Laszlovszky, József – Pusztai, Tamás – Tomka, Gábor: Muhi-Templomdomb: középkori falu, mezőváros és út a XI–XVII. századból. In: Utak a múltba. Szerk.: Anders Alexandra – Kovács Tibor –Raczky Pál. Budapest, 144-150.
43. Lovag Zsuzsa: Mittelalterliche Bronzgegenstände des Ungarischen Nationalmuseum. Catalogi Musei Nationalis Hungarici. Seria Archeologica 3; Budapest, 1999.
44. Magyar Kálmán: A segesdi mezőváros XVII. századi kovácsműhelye. (Régészeti leletek az 1987-es feltárából). Somogyi Múzeumok Közleményei 13 (1998), 155–184.
45. Mann, Jenny: Finds from the Well at St Paul-in-the-Bail. Lincoln, 2008.
46. Mester Edit: Középkori üvegek. Visegrád régészeti monográfiái 2. Visegrád, 1997.
47. Mesterházy Károly: Településásatás Veresegyház-Ivacson. Communicationes Archaeologicae Hungariae 1983, 133–160.
48. Mészáros Orsolya: 15. századi városi üvegműhely és környezete Visegrádon. In: Benkő Elek – Kovács Gyöngyi (szerk.): A középkor és kora-újkor régészete Magyarországon. Budapest, 2010, 675–689.
49. Mészáros Orsolya: Fapince a váci német hospes-település területén. In: Kvassay Judit (szerk.):

Évkönyv és jelentés a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat 2008. évi feltárásairól. Budapest, 2010, 177–196.

50. Miklós Zsuzsa: Árpád-kori földvár Váchartyán-Várhegyen. *Archaeologiai Értesítő* 105 (1978), 95-105.
51. Miklós Zsuzsa: Falvak, várak, kolostorok a Dél-Börzsönyben. Váci könyvek 8. Vác 1997.
52. Mordovin Maxim: A 15–17. századi távolsági textiltereskedelem régészeti emlékei Pápán. In: *Fiatalközépkoros Régészek IV. Konferenciájának Tanulmánykötete*. Szerk.: Varga Máté. Kaposvár, 2013, 267-282.
53. Mordovin Maxim: Late medieval and early modern cloth seals in the collection of the Hungarian National Museum. *Archaeologiai Értesítő* 139 (2014), 193-237.
54. Müller Róbert: A rákoscsabai és a balatonalmádi vaseszközlelet új keltezése. *Archaeologiai Értesítő* 103 (1976), 263–276.
55. Müller Róbert: A középkor agrotechnikája. In: *A középkori magyar agrárium*. Szerk.: Bende Livia - Lőrinczy Gábor. Opusztaszer 2000, 27-44.
56. Nagy Zoltán: Nyugat-dunántúli kovácsok és lakatosok jeles céhtárgyai. In: Nagy Zoltán - Szulovszky János (szerk.): *A vasművesség évezredei a Kárpát-medencében*. Szombathely, 2009, 155-159.
57. Nyékhelyi Dorottya: Középkori kútlelet a budavári Szent György téren: Előzetes jelentés. Budapest, 2003.
58. Pálóczi Horváth András: A késő középkori népi építészet régészeti kutatásának újabb eredményei. In: *Népi építészet a Kárpát-medencében a honfoglalástól a 18. századig*. Szerk.: Cseri Miklós – Tárnoki Judit. Szentendre – Szolnok, 2001, 221-261.
59. Ringer István et al.: 17. századi bőrfeldolgozó műhely maradványa Sárospatakon. In: Gömri János – Kőrösi Andrea (szerk.): *Csont és bőr. Az állati eredetű nyersanyagok feldolgozásának története, régészete és néprajza*. Budapest, 2010, 215-228.
60. Rosta Szabolcs: Pétermonostora pusztulása. In: „Carmen miserabile” A tatárjárás magyarországi emlékei. Szerk.: Rosta Szabolcs – V. Székely György. Kecskemét, 2014, 193-230.
61. Simon Katalin: A Csongrád-bokrosi vaseszközlelet. Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1980-81, 77-90.
62. Szabó György: A falusi kovács a XV–XVI. században. *Folia Archaeologica* 5 (1954), 123–145.
63. Szilágyi Magdolna: Perished Árpadian-age village at Dunaföldvár. *Acta Archaeologica Academiae Scientiarum Hungaricae* 63 (2012), 155-180.
64. Szebeni, Andrea: Ein Mittelalterlichen Brunnen auf dem Budaer Szent György tér. *Antaeus* 26 (2003), 321–341.
65. Szende László: Középkori kézművesség. In: Kubinyi András – Laszlovszky József – Szabó Péter (szerk.): *Gazdaság és gazdálkodás a középkori Magyarországon: gazdaságtörténet, anyagi kultúra, régészet*. Budapest, 2008, 199–228.
66. Szolnoki László: A nagycserei vaseszközlelet. *A Debreceni Déri Múzeum Évkönyve* 78 (2006), 217–237.
67. Temesváry Ferenc: Kulcs típusok és zár-mechanismusok fejlődése a XII–XV. században. *Folia Archaeologica* 12 (1960), 191–214.
68. Terei György – Horváth Antónia: Az Árpád-kori Kána falu vasleletei I. *Communicationes Archaeologicae Hungaricae* 2007, 215-246.
69. Terei György – Horváth Antónia: Az Árpád-kori Kána falu vasleletei II. *Budapest Régiségei* 41 (2008), 153-192.
70. Valter Ilona: Árpád-kori kovácsműhely Csatáron. *Zalai Gyűjtemény* 12 (1979), 43-74.
71. Virág Lajosné: Bőr- és faleletek konzerválása és restaurálása. *Budapest Régiségei* 23 (1973), 211-228.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Az előadás megismerteti a hallgatókat jövődöbéli történész-régész karrierjükhöz szükséges társadalomelméleti és technikai alapszervező információkat.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Minden helyes válasz 0,25 pontot ér. A maximális 10-es jegy eléréséhez 9 pont szükséges.	Szóbeli vizsga	100%
10.5 Szeminárium / Labor			
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">4,5 pont összegyűjtése az írásbeli vizsgán.			

Kitöltés dátuma

29.03.2020

Szeminárium felelőse

dr. Csók Zsolt régész

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2020. 03. 30

Intézetigazgató

Nagy Róbert-Miklós egyetemi docens

